

Küpsesest metsast mäda metsani

Hiumaa Metsaseltsi 24.novembri 2013 õppepäev Võrsiku kinnistul

Metsa küpsus on aeg, mil puistu raiumisel saadakse keskmiselt aasta kohta suurim toodang. Toodangut võib mõõta tüvepuidu mahuna, hinnana, kasumina, sellest tulenevalt räägitakse mahuküpsusest, hinnaküpsusest, kasumiküpsusest.

Küpsusvanus – puuliigi, vanuse ja boniteedi põhjal õigusaktidega kehtestatud vanus, millest alates puistu loetakse küpseks.

Metsa majandamise eeskiri lubab uuendusraiet järgmisel vanusel:

Enamuspuuliik	Boniteediklass					
	1A	1	2	3	4	5 ja 5A
Harilik mänd	90	90	90	100	110	120
Harilik kuusk	80	80	80	90	90	90
Aru- ja sookask	60	60	70	70	70	70
Harilik haab	30	40	40	50	50	-
Sanglepp	60	60	60	60	60	60
Kõvad lehtpuud	90	90	100	110	120	130

Nooremate puistute korral võimaldavad uuendusraiet küpsusdiameetrid:

Enamuspuuliik	Boniteediklass					
	1A	1	2	3	4	5 ja 5A
Harilik mänd	28	28	28	28	28	28
Harilik kuusk	26	26	26	26	26	26
Aru- ja sookask	26	26	24	22	18	16

Positiivsed seadusemuudatused

20.novembril läbisid Riigikogus kolmanda lugemise Metsaseaduse muudatused, mis annavad uute seadusepügalate kehtima hakkamisel võimaluse raiuda segapuistud õigemal vanuses. Kui praegu on igale puuliigile määratud erinev küpsusvanus ja iga konkreetse puistu võib raiuda siis, kui on täis selles kõige suurema osakaaluga puuliigi küpsusvanus, siis edaspidi arvestatakse kõiki puuliike ning leitakse **keskmine küpsusvanus**.

Huvitavaid lugemisi:

- Artur Nilson „Raie kavandamise kunstist“ Eesti Mets nr. 3 2008
http://www.loodusajakiri.ee/eesti_mets/artikkel833_813.html
- Artur Nilson „Metsa mahuküpsuse leidmine kui kohtuprotsess“ Eesti Mets nr.1 2009
http://www.loodusajakiri.ee/eesti_mets/artikkel899_871.html
- Eesti metsanduse arengukava aastani 2020
https://www.riigiteataja.ee/aktiiv/3180/2201/1003/Eesti_%20metsanduse_arengukava.pdf